

статті 2, говорячи про завдання кримінального провадження, вказує на обов'язкову умову цього: «...щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений...».

На жаль, відомі непоодинокі випадки засудження невинуватих осіб (кримінальні справи Г.Міхасевича, А.Онопрієнка, С. Ткача, А.Чікатіла та ін.). Недаремно здавна відомо, що: «Краще десять винуватих визволити, ніж одного невинуватого до смерті засудити» (Військовий статут Російської імперії 1716 року, ч. 2, гл. 5, параграф 9).

Саме тому у системі правосуддя створений і діє інститут адвокатури, покликаний попередити вказані випадки й хоча б найменшу можливість засудження невинуватого. Нічого кращого, аніж влаштувати у суді змагання між обвинуваченням і захистом, людство не вигадало. Лише прослухавши спір протиборствующих сторін - обвинувачення і захисту – й обдумавши надані сторонами аргументи, суд може знаходити справедливі рішення (Падва Г.П. От сумы и от тюрьмы...: Записки адвоката / Генрих Падва. – М.: ПРОЗАиК, 2011. – С. 235).

Виконання вказаного важливого завдання можливе лише за умови існування і належної дії високопрофесійного адвокатського корпусу. Важливе значення у його формуванні має підготовка таких кадрів у юридичних вишах і наукова обґрунтованість тактики адвокатського захисту. Проте, з цим існують певні проблеми, викликані невизначеністю: у рамках якої науки вони мають розглядатися: криміналістики чи окремої наукової дисципліни? Щодо цього існують різні думки, як за (О.Я. Баєв, Г.А. Зорін), так і проти (В.П.Бахін, Є.П.Іщенко, А.Г. Філіпов).

З часу своєї появи криміналістична тактика за своїм змістом, метою і завданнями була орієнтована на задоволення потреб осіб, які здійснюють діяльність по розкриттю та розслідуванню злочинів. Це впливає із загального завдання криміналістики та визначення останньої (Р.С. Белкін). У деяких підручниках і навчальних посібниках поряд із наведеним застосовується також термін «слідча тактика» (тактика слідчого і для слідчого), що визначає її завдання). З цим слід погодитися, адже адвокат, на відміну від слідчого, не виконує завдань по боротьбі зі злочинністю, на ньому не лежить тягар доказування винуватості особи у вчиненні злочину. Його професійним обов'язком є захист особи, яка ймовірно скоїла злочин.

Проте, як важлива складова процесу судочинства, діяльність адвоката потребує проведення певних досліджень, розробки методичних рекомендацій задля того, щоб бути ефективною і виконати свою мету. Тому слід погодитися з думками, що тактика адвокатського захисту повинна розвиватися у рамках окремого наукового знання, яке має свій предмет дослідження. Також ця тактика не має орієнтуватися лише на відшукування помилок слідчого щодо оформлення матеріалів кримінальної справи. Побудова тактичних алгоритмів діяльності адвоката-захисника є набагато ширшою і включає до себе багато операцій, що чинять сприятливий вплив на вирішення справи і захист прав осіб, які підозрюються чи звинувачуються у скоєнні злочину (Алымов Д.В. Применение тактико-криминалистических средств и методов в деятельности адвоката-защитника по уголовным делам // Актуальные проблемы криминалистической тактики: материалы Международной науч.-практич. конференции. – М.: Юрлитинформ, 2014. - С. 18-19).

Берназ-Лукавецька О.М.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

СПІВВІДНОШЕННЯ ДОГОВОРІВ ПОРУКИ, ПОЗИКИ З КРЕДИТНИМ ДОГОВОРОМ

Розглядаючи співвідношення договору поруки, позики та кредитного договору, по перше, необхідно відмітити, що кредитний договір це договір за яким банківська або інша фінансова установа зобов'язується надати кредитні кошти позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник бере на себе обов'язок повернути кредитні кошти та сплатити певні проценти.

Кредитний договір відноситься до ризикових (алеаторних) договорів, саме тому банки або інші фінансові установи, укладаючи даний договір забезпечують його виконання додатковими договорами, у тому числі договором поруки. Кредитний договір виступає основним договором по відношенню до договору поруки, що носить акцесорний характер. Додатковий договір не може самостійно існувати без основного, проте визнання недійсним додаткового договору не впливає на долю основного договору.

Також, найбільш поширеними різновидами додаткових договорів, що можуть укладатися водночас з кредитними договорами є договори, які спрямовані на забезпечення виконання певних зобов'язань, окрім поруки до них можна віднести заставу та завдаток.

Другим важливим моментом є те, що при укладанні кредитного договору та договору поруки сторони обирають просту письмову форму, однак, аналізуючи судову практику щодо визнання вищевказаних договорів недійсними, останнім часом банки або інші фінансові установи обирають письмову форму з нотаріальним посвідченням. При чому обов'язковим моментом при укладанні даних договорів є отримання письмової згоди другого із подружжя у тій самій формі, що й самі договори. Це положення виходить з аналізу норм Сімейного кодексу за яким, укладений одним із подружжя договір (кредитний, поруки, тощо) створює обов'язки для другого з подружжя лише у тому випадку, коли такий договір укладено в інтересах сім'ї, а майно, яке одержане за цим договором, використовується для задоволення потреб сім'ї. Таким чином, щоб унеможливити визнання договору недійсним на вищевказаній підставі, письмова згода другого із подружжя є обов'язковою.

При розгляді проблеми визначення правової природи кредитного договору та його кваліфікації у юридичній літературі прийнято порівнювати договір кредиту з договором позики. Окремі автори знаходять певну схожість між зазначеними договорами та визначають їх загальні риси, інші, навпаки, зосереджують увагу на наявних між зазначеними договорами відмінностях. Таким чином, на основі цього аналізу роблять висновки або про самостійне місце кредитного договору в системі цивільно-правових договорів, або про те, що кредитний договір є певним різновидом договору позики.

Договір позики це договір, за яким одна сторона передає у власність другій стороні грошові кошти (суму позики) або речі, які визначені родовими ознаками, а в свою чергу, позичальник зобов'язується повернути позикодавцеві таку ж суму грошових коштів (суму позики) або таку ж кількість речей того ж роду та такої ж якості. Порівнюючи дані договори, необхідно вказати, що у договорі кредиту присутній спеціальний суб'єкт, а саме банк або інша фінансова установа. У свою чергу позикодавцем за договором позики можуть бути будь-які фізичні та юридичні особи.

Форма укладання договору позики та кредитного договору відрізняється наступним: позика повинна укладатися у письмовій формі, по-перше, якщо сума такого договору не менш як у десять разів перевищує встановлений законом розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, по-друге, коли позикодавець є юридичною особою, - незалежно від розміру суми, тобто законодавець дозволяє укладання даного договору і в усній формі; натомість, кредитний договір повинен укладатись лише у письмовій формі.

Наконечний А.Б.

*кандидат юридичних наук, асистент кафедри
аграрного, земельного та екологічного права*

Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ АДВОКАТА У ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ

Земельні спори є особливою категорією спорів, які виникають у зв'язку із реалізацією суб'єктами земельного права свої прав чи невиконання обов'язків. Особливістю земельних спорів також є те, що вони розглядаються як в загальних, господарських так і адміністративних судах, при чому до сьогодні інколи чітко не визначено питання розмежування підсудності між окремими категоріями справ. На сьогодні відсутні будь-які обмеження щодо здійснення представництва в судах юристами, що не є адвокатами, в земельних справах.